

פרוטוקול מס' ~~454~~ 463

מישיבת ועדת העבודה
יום ג', י"ח באדר תשל"ז - 8.3.1977, שעה 13.30

נ כ ח ר :

חברי הוועדה: ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר

מ. גז

א. לבנבראון

מוזמנים:

מ. גלס - משרד המשפטים

י. כפלאווי - משרד העבודה

מ. שקד - נציבות שירות המדינה

י. מאירי - " " "

ש. קרמר - משרד האוצר

י. אליאסוף - יועץ משפטי לוועדה

מזכיר הוועדה: י. גוריאל

רשמה: ע. הירשפלד

סדר-היום: חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 5),
תשל"ז-1975.

1242

(מקל) כיום 14.3.77

חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מט' 5), תשל"ו-1975

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג: אני פותחת את הישיבה.

סעיף 20. סעיף 20 הוא תיקון סעיף 43.

מ. גלס: בסעיף 20 הבהרנו, שרק פסק-דין באינסטנציה ראשונה ניתן לערער. לכן הוסבה המלה "בתובענה", בפסקה (2). בפסקה (3) בעשו ההשלמות על-ידי העברה למשרה אחרת כאחד מהעובדים. בפסקה (4) שוב אותו דבר - הכל הוראות בעקבות החזרת אמצעי המשמעת של העברה למקום עבודה אחר.

סעיף 20 - בתקבל

מ. שקד: סעיף 21. כשקראתי את ההגדרה, המושג של "עבודת חוץ" היה קיים, אלא שהיה צורך להגדיר אותו. איגנו מכניסים כאן אלמנט חדש, רק הגדרה חדשה. בטור הכחול ההגדרה, לדעתי, - ושיכבעתי בזה גם את מר גלס וגם את מר אליאסוף - מעוררת יותר קשיים משהיא פותרת. הבעיה מתעוררת כשהעובד איגנו עובד משרה מלאה. הגדרה זו אינה טובה לשני מקרים. קודם-כל, בראה לנו שהעבודה יכולה להיות גם כשהוא איגנו שכיר, כי לא מתקבל על הדעת שאם הוא שכיר, זה יפעל לרעתו; ואם יש לו עסק, זה לא יפעל לרעתו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג: הוא עובד שכיר בשירות המדינה ומושעה מהשירות. אם יש לו הכנסה לא מעבודה, אלא מעסק, נשאלת השאלה איך הוא יכול לעשות את זה כשהיה עובד מדינה, הרי זה אסור עליו.

י. מאירי: הוא יכול לעסוק בתיווך דירות, למשל.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג: זה דבר חדש שלא נתנו עליו את הדעת.

מ. שקד: יש לנו עכשיו מקרה של עובד משרד השיכון, שהושעה, משום שהוא נחשד שסיפק עבודות לחברה שלו. הוא הושעה והוא איגנו מכחיש שיש לו עסק פרטי. זו עבירה בפני עצמה, שיש לו עסק פרטי ללא היתור. אבל העובד שיש לו הכנסה מספקות היא חמורה. מה ההבדל אם הוא עובד בחברה של ספקים, או אם החברה היא שלו?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג: אני מבינה שלא צריך להרע יותר לשכיר. מה השוני בין הכתוב בטופס הכחול לבין

הקיים היום בחוק?

מ. גלס: היום יש פסקי-דין. אני אישית התלבטתי בשאלה זו, אם עבודת חוץ זו עבודה כשכיר או עבודה אחרת, ונתקלתי למשך בכך, שהטפסים לעבודת חוץ בגויים על כך, כאילו זו עבודה כשכיר. לעומת זאת יש עכשיו שורה של פסקי-דין של בית-הדין למשמעת, המפרש את המונח עבודת חוץ היום גם כעבודה שלא כשכיר, אלא כל פעילות מפרנסת, בין שזה כעצמאי ובין|שזה לא כעצמאי.

אדם שעובד עבודת חוץ ללא היתר, עובר בדרך-כלל עבירת משמעת. במשך 5 השנים האחרונות היו פסקי-דין בענין זה, והנציבות פירסמה אותם. היו מקרים, שאנשים בשעות הפגאי שלהם לא רק עסקו בעבודה שעברה קבלו משכורת, אלא עסקו גם בפעילות מפרנסת קבועה כעצמאים, ובית-הדין פסק שהמונח עבודת-חוץ - על-כל-פנים במה שנאמר בתקש"יר - שזה כולל גם עבודה מפרנסת שהיא איגנה כשכיר. אני חייב לומר, שמאז שראיתי את הדבר הזה, כל מה שאתם קוראים "חאלטורה",

מ. גלס:

אני מבקש היתר ואני מקבל אותו. ראו שהדבר הזה מסתבך ואמרו: אתה יכול לעשות את החאלטורות האלה, ובלבד שבמשך שנה אחת לא תעבוד יותר מכך וכך שעות בשבוע, והכנסתך לא תהיה יותר מרבע מהמשכורת.

זאת ההתפתחות והפסיקה של בית-הדין למשמעת, וכשאנחנו כתבנו עבודה, יצאנו מן ההנחה הזאת, שעבודה זה גם עבודה כשכיר ועבודה שלא כשכיר. הגב' שקד אמרה לי שהיא חוששת, מאחר שהמחוקק אוסר את הדבר הזה מחדש, עשויים לפרש את הדבר הזה אחרת. אבל כפי שאני אומר, הדבר הזה תואם את הפסיקה של בתי-הדין למשמעת לענין עבודת-חוץ.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מקבלת את ההסבר הזה, ורוצה לשאול שאלה אחרת. ענין עבודת חוץ בזכר לגבי תקופת ההשעיה. אני רוצה להיות זהירה כאן ולשאול: בניח שהוא לא עסק בתקופה זו שהיה עובד מדינה, בעבודת חוץ. נשאלת השאלה איך תוכל להוכיח לגבי ההכנסה שהוא קיבל באותה תקופה?

מ. שקד: מבחינת המהות אני חושבת שמוסכם, שלא צריך להיות הבדל לרעת השכיר. מבחינת ההוכחה הדבר פשוט: האיש צריך, לפי החוק, לדווח על הכנסתו מעבודת חוץ. אם הוא איננו מדווח, זו עבירת משמעת.

י. מאירי: בטופס הדיווח כתוב, שהכנסתו בתודש זה וזה היתה כך וכך. בתקופת ההשעיה הוא חייב לדווח כל תודש; ואם יתברר שהכנסתו עולה על המשכורת שהיתה לו, רשאי הנציב להפחית את המשכורת שהוא צריך לקבל.

מ. שקד: יש שובי גוסף בסעיף 21, והוא: בטופס הכחול כתוב "או אם משרתו של העובד היתה חלקית ועבודת החוץ לא באה אלא להשלים את חלקיות משרתו ואילו שתי המשרות בשירות המדינה היו מצטרפות יחד למשרה מלאה או פחות מזה; היתה חלקיות כולן עולה על משרה מלאה, רואים כעבודת חוץ את העודף". המשפט מהמלים "ואילו היו..." או פחות מזה" מעורר קשיים רבים, כי הוא מבוסס על הנחה לא זכונה, שחלקיות משרה זה בכל מקום אותו דבר. במקום זה אני מציעה לכתוב: "או אם המשרה פצליה חלה ההשעיה היתה חלקית, אותו חלק מהכנסתו מחוץ למשרה כאמור שביחד עם משכורתו הקובעת מאותה משרה עודף על המשכורת הקובעת שהיתה מגיעה לעובד אילו היה מועסק במשרה מלאה". זה פשוט ביסוח יותר חד של הכוונה.

מ. גלס: נשלים את הדבר הזה במספרים. העובד עובד משרה חלקית ומקבל 4,000 ל"י. אילו היה במשרה מלאה, היתה משכורתו 4,000 ל"י. הוא רשאי עכשיו להשתכר עוד 2,000 ל"י גוספות, מבלי שהדבר הזה ישפיע על ענין הדיווח. זאת אומרת, באותו חלק של הפעילות הכלכלית שלו, שהיא באה בסקטור הפנוי כגיכול - על זה לא חלה חובת הדיווח; ואילו הוא ישתכר לאחר-מכן 3,000 ל"י, ויש לו 2,000 ל"י ממחצית המשרה, הרי שלכל הדעות אי-אפשר לתת לו יותר מאשר 1,000 ל"י. המגמה היא, שמצבו לא יהיה יותר טוב משהיה לפני שהוא הושעה.

י. מאירי: יכול להיות יותר טוב, ואז מפחיתים מחצי המשכורת.

י. אליאסוף: המונח "משכורת קובעת" מופיע כאן לפני ההגדרה של סעיף 49(א).

מ. גלס:
אני הצעתי שסעיף 49(ה) יועבר לסעיף 46, ובמקום השם של סעיף 46 יהיה "הכנסה". בקרא לדבר הזה פרשנות, במקום הגדרות. בפרק זה - 1 תהיה הכנסתו; 2 - משכורת קובעת.

סעיף 21 - בתקבל, עם התיקונים.

מ. גלס:
(קורא את סעיף 22).
בסעיף (א) אין שינוי. סעיף (ב) הוא המצב הקיים גם היום. סעיף (ג) הוא ללא שינוי.

י. אליאסוף:
הסעיפים (ג) ו-(ד) הושמטו מהטופס הכתול.

מ. שקד:
לסעיף 47(ג) בטופס הכתול אני מציעה להוסיף את המלים "ובלבד שדרגת העובד במשרה אליה הועבר לא תהא נמוכה מדרגתו ערב העברתו".

מ. גלס:
על זה לא היה כל ויכוח. גם על ההגדרה של גמר ההליכים לא היה ויכוח.

י. אליאסוף:
ולא "לענין זה רואים דיון שבגמר",
אלא "הליך שבגמר".

מ. גלס:
ניסינו לכסות את השטח כולו. ההשעיה בעבירות משמעותיות גרידא היא יותר יוצאת מן הכלל מאשר הכלל. המשקל העיקרי של ההשעיה הוא בעניינים שאדם הסתגן בשעתו, שיש בהם אנק של עבירה פלילית. מה קורה? בפתחת החקירה המשטרית, חקירה זו צסתיימה, והחליטו לסגור את התיק. יש שני דברים: אפשר להסתפק בזה שסגרו את התיק ואמרו, שהחומר הזה אפילו אינו מאפשר להגיש קובלנה משמעותית גרידא. ואם זה כך, זה סוף פסוק. לעומת זאת, אם הוחלט שלא להגיש כתב אישום כתוצאה מהחקירה המשטרית והוגשה קובלנה תוך 15 יום מיום ההחלטה האחרונה, תימשך ההשעיה עד גמר ההליכים המשמעותיים. זאת אומרת, יש 15 יום אחרי ההחלטה לסגור את התיק המשטרתי, ותוך 15 יום צריכים להגיש את הקובלנה. אני רוצה להדגיש, שהקובלנה זו לא התובענה לבית-הדין, אלא ההודעה של השר, המנהל הכללי, היועץ המשפטי לממשלה או ציב השירות לתובע, שאומרת: הנה לך התיק של המשטרה; לדעתנו יש בחומר הזה כדי להאשים את האדם בעבירת משמעת כדי לפתוח בהליכים. זה מספיק כדי להפסיק את המהלך של ה-15 יום, שבו כבר צריך הרבה יותר לדייק. אם הוחלט להגיש כתב אישום, בכלל אין כל תקופת ביניים. תקופת ההשעיה במשכת עד צסתיימו ההליכים הפליליים, ואנחנו הבטחנו כאן דבר אחד: אם הוא יוצא זכאי, הדבר הזה בכל-זאת יימשך עד לגמר 15 יום, שהיא תקופת הערעור. והיה ולא הגישו ערעור, שוב בגמרת ההשעיה. הגישו ערעור - תימשך ההשעיה עד לגמר הערעור. אם צסתיימו ההליכים הפליליים בהרשעה, הברירה בידי השר. רוצה - מביא אותו לבית-דין למשמעת בכדי שבית-הדין למשמעת יפסוק מה ייעשה בו. אבל למשל בעניינים כה חמורים כמו במקרה של רצח, יכול השר לפטר אותו אפילו ללא דיון משמעותי. זה אחד המקרים שכתוב בחוק הקיים, שלעבירה שהיא להלכה עבירת משמעת, ניתן לפטר את האדם מיד, אבל בתוך 15 יום אלה אפשר להגיש את כתב האישום לבית-הדין למשמעת, והדיון צסתיימו. בזה, אני חושב, שכיסינו את כל המצבים.

סעיף 22 - בתקבל

י. מאירי:
לסעיף 23 ברצוני להעיר הערה.
בדקתי את הענין גם עם אנ בית-הדין.
כזכור, בקשנו 30 יום במקום 14 יום, ופסקו 14 יום. עכשיו מתברר קלטי

י. מאירי:

בוסף בתיקון החדש, שצריך לאפשר לאדם לטעון את טענותיו לפני ההשעיה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אבל ה-14 יום לא חלים על הצורך לשמוע אותו.

י. מאירי:

אבל זה חל גם על הנציב. כאשר הנציב חייב להמשיך את ההשעיה, הוא צריך לתת אפשרות לשמוע את הטענות. אנחנו חושבים שבמשך 14 יום זה פשוט בלתי-ציתן להיעשות, והיו מקרים שלא יכולנו להתגבר על זה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

נציב השירות צריך להזמין תוך שבועיים ולשמוע את טענותיו. התיקון הזה היה בצמוד ל-14 יום, וגם למתן האפשרות להשמיע את טענותיו.

י. מאירי:

אנחנו מבקשים לתת לנו שלושה שבועות לענין זה.

מ. גלס:

על-כל-פנים, יש כאן אפשרות לאצול את הסמכות. הוא יכול לאצול את הסמכות הזאת לממונה הישיר.

סעיף 23 - בתקבל

סעיפים 24 עד 28 - בתקבלו

י. אליאסוף:

סעיף 29. (קורא את הסעיף). בסעיף זה הממשלה נסוגה בה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו נהיה צמודים למה שהחלטנו בוועדה.

י. אליאסוף:

בדיון האחרון הוועדה אישרה את הסעיף 29, בתיקון שההתייעצות של שר המשפטים תהיה לא רק עם נציב שירות המדינה, אלא גם עם ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה. זה הסעיף שאושר. במחשבה שניה הממשלה הגיעה למסקנה שהסעיף הזה עשוי אולי להזיק, וכדאי שזה לא יהיה בחוק.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

למחוק בכלל את כל הסעיף?

מ. שקד:

כן.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם כן, איך יובאו הדברים?

י. אליאסוף:

בדרכים שהם מובאים היום.

מ. גלס:

בעתיד יהיה לשופטי בית-המשפט העליון תפקיד הרבה יותר גדול בפרשנות של התוק. היום באים לבית המשפט העליון, כשהאיש פוטר או נפסל. עכשיו המצב שונה. נניח שיבוא אדם לבית-הדין למשמעת, ובית-הדין למשמעת יפסוק שכל עוד לא הוכח שעובד פלוגי קרא במו עיניו את ההודעות בתקש"יר, אי-אפשר להאשים אותו בעבירה זו. אזי מזכה אותו, ועל כך יהיה ערעור בפני בית-המשפט העליון, ובית-המשפט העליון יפסוק. עד כה היתה החלטה אחת, או שתיים.

ואז בית-המשפט העליון אמר שזו שאלה נכבדה, יגיע זמנה ונבדוק אותה.

י. אליאסוף:

אתם רוצים להשאיר את זה פתוח?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

כן.

י. אליאסוף:

מ. שקד:

המצב באמת אינו ברור, אבל אחרי שקראנו שוב את התיקון שהצענו, ראינו שיכול להיות שאנחנו עושים אותו עוד פחות ברור. אילו היה לנו רעיון מצויץ איך להסדיר את העניין, היינו עושים את זה. אין לנו פתרון טוב, ולכן מוטב שיהיה קצת מעורפל מאשר מעורפל בכלל.

לשאלת היושבת-ראש איך העובדים ידעו

את התקש"יר, הרי התקש"יר מתפרסם, יש עידוכים ושיבוים כל הזמן. איננו יכולים להוכיח שפלוני קרא, גם אם ניתן את הוראות הפרסום הטובות ביותר. איננו יכולים להוכיח אם כן או לא תלו את זה על לוח המודעות. לכן העדפנו להשאיר קצת עירפול מאשר עירפול מוחלט. אם ביהמ"ש יפסוק, נקבל את הפסיקה.

מ. גלס:

זה דחיית הפתרון, מפני שיום אחד כאשר שר המשפטים עם נציגי השירות יצטרכו לקבוע איך לעשות את העניין הזה, יתכן מאד שייתקלו בקשיים איך לעשותו באורח מעשי.

מ. שקד:

השאלה היא איך להוכיח שהדבר הזה נוצע.

י. מאירי:

אינני יכול להביע דעה בעניין, כי לא הייתי נוכח בהתייעצות הזאת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

כאשר אדם מורשע על איזה שהיא עבירה, הוא אומר: לא ידעתי שהדבר הזה אסור. אילו הייתי יודע שזה אסור, הייתי נמנע מלעשותו. אנחנו שואלים איך צריך להביא לידיעתם של עובדי המדינה שהדברים האלה הם עבירה, והם יובאו לבית-דין משמעתי כתוצאה מכך. מדוע להשאיר את העניין הזה פתוח ושנית-המשפט העליון יפסוק? מדוע שזה לא יובא לידיעת העובד, כדי שזו ונהיה פעולת מצע?

מ. שקד:

אנחנו מוכבים, וחושבים שנכון לקבוע הוראות לגבי פרסום התקש"יר, אבל השאלה היא מה יהיה אחר-כך. נציח ששר המשפטים קובע וכותבים ב"רשומות" שאת הוראות התקש"יר יש לתלות על כל לוח מודעות. את ההוראות אמנם קובעים על לוח המודעות, אבל העובד יאמר: לא ראיתי את זה. האמת היא, שרוב עובדי המדינה יודעים שאסור לעבוד עבודה פרטית ללא היתר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לכן אמרנו "לאחר התייעצות עם בציגות העובדים". איצכם יכולים להשאיר את זה, זה אסור. קודם יש להביא את הדבר הזה לידיעתו, ואם הוא עושה את

מ. שקד:

לכן אמרנו לפרסם את זה ב"רשומות".

מ. גלס:

אם אנחנו כבר נכנסים לפילוסופיה הזאת, אז יש היום הרבה אנשים שעוררים על העניין הזה, שאי-ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש. כל-כך למה? מפני שפעם מערכת החוקים היתה פחות או יותר פשוטה, היא היתה בהישג-יד. לא היתה מבול של חוקים, וחוקים מסובכים כמו בחברה המתוחכמת שלנו. היום אמנם נכון הדבר, אני אומר שמה שפורסם בספר החוקים אני לפחות יודע שהדבר

מ. גלס:

הזה קיים. אבל כמובן, ההנחה שהאזרח הממוצע קרא את ספר החוקים, היא אינה מדוייקת. עובדה היא שבעייה זו הטרידה את אנשי המדיניות בשטח דרכי הענישה לא מעט, ומזמן לזמן או שהיו חוקים מיוחדים, או שהתפתחה איזה שהיא פסיקה בדרון זה, שאי-ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש.

הדבר הזה אינו כל-כך חד כפי שאנחנו רואים גם במישור של החוק הפלילי הכללי. ולכן יש במקצת מלאכותיות בענין אם אני אומר לגבי התקש"ר, שלכל הדעות אנחנו יודעים שביחידות המינהליות יש גליון אחד ממנו, העובד יכול לגשת ליחידה ולקרוא אותו. בו בזמן שבשביל האזרח הפשוט הרבה יותר קשה לגשת לספר החוקים ולקרוא מה זכתב. לכן, מצבו של העובד יותר טוב. הוא יכול בקלות-יותר להתעניין מה הוא הדין במישור המשמעותי. על אף ההבדל הפורמלי הגדול, היינו שהחוק, שהוא גמצא ב"רשומות", מחייב אותו, בין שהוא קרא אותו ובין שלא קרא אותו; בין שהיתה לו הזדמנות מעשית למצוא אותו, או לא. ההבדל הוא, שלגבי התקש"ר, הוא עדיין מסמך שתוהים על טיבו ועל המידה הדרושה מהעובד לדעת את תוכנו, או לא לדעת. לכן אני מסכים עם הגב' שקד, שציתן לחיות עם המצב הקיים, עד שבגיע להצעה יותר מעשית.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
יש הבדל בין הנאה לידיעת הציבור לבין הפרסום בתקש"ר. יש הבדל בין חקיקה רגילה שבעשית ומובאת לידיעת הציבור, ומתפרסמת בכלי התקשורת, לבין הוראה המתפרסמת בתקש"ר. אם אתם מעדיפים להשאיר את המצב הקיים כפי שהוא, ולא לקבוע איזה שהם כללים אשר יקלו על העובד וימנעו ממנו הסתבכויות בעבירות שלא לצורך, פשוט כדי להקל על האדמיניסטרציה שלכם - בבקשה.

מ. שקד:
התיקון שאנחנו הצענו במקורו לא בועד להביא את התקש"ר לידיעת העובדים. אמרנו, שאם רוצים לומר שאי-ידיעת התקש"ר אינה פוטרת מעונש, תקבעו דרכים לפרסום. אני אציע לנציב לקבוע בתקש"ר דרכים לפרסומו. יכול להיות שצריכה להיות בתקש"ר הוראה פורמלית על דרכי הפצתו, ובוודאי הוא מעוניין בזה וכן יקיימו אותו, ולא להיפך.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
אני מביעה את מורת-רוחי מהענין הזה, שאינכם מביאים לידיעת הציבור את כל הכללים שיש בהם כדי להרשיע.

מ. שקד:
כפי שאמרתי, אני אציע לנציב שירות המדינה לכלול בתקש"ר הוראות על פרסומו.

סעיפים 29 - 33 - בתקבלו

מ. גלס:
8. החלפת סעיפים 19 עד 21. סעיפים (א), (ב) ו-(ג) בשארים. בסעיף (ב) יש להוסיף את המלה "חברי" ועדת המשמעת.

סעיף 8 - בתקבל

מ. גלס:
20. מינוי ועדת משמעת. (קורא את הסעיף).

מ. שקד:
כוונתי היא זו. אנחנו רוצים לעבור למתכונת דומה למתכונתו של בית-הדין בוועדות המשמעת. כלומר, במקום המצב הנוכחי שהוא מאד צפוף, אנחנו מציעים ששר המשפטים ימנה את החברים. יהיו שתי רשימות. רשימה אחת

מ. שקד:

של הנציג, ורשימה אחת של הסתדרות עובדי המדינה. שר המשפטים יקבע מי מבין הרשומים ברשימות אלה יהיה כשיר להיות בוועדות המשמעת. אנתנו משאירים את הדברים הקיימים הסובסטיביים בניגוד לפרוצדורה. כל השינוי הוא בהרכב הוועדות, שאותן ימנה אנ בית-הדין.

י. אליאסוף:

השיטה היום היא, שיש ועדות משמעת קבועות ובהרכב קבוע, ואי-אפשר לשנותה. אבל רוצים לעבור לשיטה שאנ בית-הדין ירכיב את הוועדות. לסעיף 19(ב) אני רוצה להעיר, שלא יפה יהיה ששר המשפטים יתייעץ עם הנציג על הרשימה שהוא מגיש.

מ. גלס:

אם כך, נמחוק את המלים "לאחר התייעצות עם נציג השירות".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

הסיפא של סעיף 20(א) אינו נראה לי.

מ. גלס:

כאן צריך להיות "ששמו בכלל באותה רשימה".

22. כרגע המצב יהיה כך. יכולה להיות ועדת משמעת שיש לה סמכות לגבי עובד פלוגי על-פי צורמות כלליות שקבע אנ בית-הדין, לפי סעיף 20(ב). זאת אומרת, לא לענין פלוגי, אלא הוא רשאי להגביל את תחום הסמכויות. במצב זה ייתכנו מקרים, שלמספר ועדות תהיה סמכות לשפוט את הנאשם, וגם כאן הכוונה לעשות דברים כאלה. אם זה כך, צודק מר מאירי שאנחנו חייבים להשאיר את הסעיף 9.

י. מאירי:

היום נציג השירות ביוזמתו יכול להגיש תלונה לוועדת המשמעת. על זה אין

ויכוח.

מ. גלס:

הדבר הזה אינו מגוסס בצורה המוצלחת ביותר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מה קורה כשהתלונה מוגשת לוועדת המשמעת שלא על-ידי נציג השירות?

מ. גלס:

ניתן להגיש תלונה לוועדת המשמעת על-ידי נציג השירות עצמו, או באמצעותו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסעיף 22 יש למחוק את המלים "שלא על-ידי נציג השירות".

מ. גלס:

לאחר ש-99% של התלונות יהיו מוגשות על-ידי המשרדים, הן תוגשנה דרך הצנור של נציג השירות, ולו יש אך ורק תפקיד אחד: לקבוע מי תהיה הוועדה. לנציג השירות בשלב זה לכל הדעות אין סמכות לומר שזו שטות. הוא חייב להגביר את התלונה לוועדת המשמעת. תפקידו היחיד הוא לבחור בין מספר ועדות משמעת שיש להן סמכות מקבילה.

מ. שקד:

הסעיף המקורי אומר, שתלונה יכולה להיות מוגשת גם על-ידי הנציג וגם

על-ידי המשרד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסעיף 22 לאחר התיקון באמר: "תלונה לוועדת משמעת שלא מטעם נציג השירות, תוגש לנציג השירות, והוא יעבירה לוועדת המשמעת שיש לה סמכות בענין הברון".

ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בזה סיימנו את הדיון, ואני מבקשת
שהחוק יוכן לקריאה שניה ושלישית. בהזדמנות זו, תרשו לי להודות על
העזרה והסיוע שניתנו לוועדה בקשר לחוק זה. העבודה נעשתה בתקופה
לא כל-כך רגילה, ויחד אתכם עשינו את מירב המאמצים כדי לסיים את
הדיון בהצעת החוק ולהביאה לקריאה שניה ושלישית.

י. מאירי:
אני ליוריתי את הצעת החוק בדיוני
הוועדה, ואני רוצה להודות ליושבת-ראש
הוועדה על העבודה שהשקיעה כדי שנספיק להגיש את החוק עוד בכנסת
השמינית.

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אני רוצה להביא לידיעת הוועדה, שאת
הדיון בחוק זה קיימנו ואישרנו.
במהלך הדיונים שלנו בקריאה המוקדמת והקריאה הראשונה, עמד לבגד
עינינו ענין האלמן והאלמנה וההשלכות לגבי חוק/פעולות איבה. לא היה
לנו צל של ספק, שאנחנו מתקנים את חוק משפחות חיילים שנספו במערכה,
ואילו חוק בפגעי פעולות איבה ישאר ללא כל השלכה מהתיקון הזה. מה
עוד שאנחנו יודעים, שכל התיקונים שנעשים בחוק משפחות חיילים שנספו
במערכה, חלים באופן אוטומטי על חוק בפגעי פעולות איבה. כך הינחנו.

לפני שבועיים היפנה מר אליאסוף את
תשומת-לבי לכך, שאולי יש ספק בדבר הזה. בקשנו לבדוק את הדבר הזה,
ואם יש ספק, נתקן את חוק בפגעי פעולות איבה, אם יש צורך. אני
מצטערת, שבשל העיסוקים הרבים שיש למר גלס, ההנהרה הזאת נעשתה רק
הבוקר, ומסתבר שזה לא מכסה, ויש ספק בכך. אם יש ספק בכך, כוונתה
של הוועדה היא שגם הענין הזה יחול על חוק בפגעי פעולות איבה, ואם
יש צורך להכניס את התיקון הזה, הוועדה תעשה זאת.

ש. קרמר:
אני מבקש להעיר, שבאשר דנו בחוק
משפחות חיילים שנספו במערכה, שר
הבטחון העיר שמדובר במקרה אחד ולכן אין להכנס לענין ולבדוק יותר
מדי, ולכן קבלנו את זה ללא כל הסתייגות. באותה הזדמנות לא לקחנו
בחשבון כל חוק אחר. לכן, הממשלה מבקשת אורכה לבדוק את משמעות
ההצעה להחיל את התיקון גם על חוק בפגעי פעולות איבה, כי הממשלה
רואה בזה נושא חדש מבחינת העלות, התקציב וההשלכות על חוקים אחרים.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אני מצטערת לומר שאין כאן כל נושא
חדש. עוד בהליכים המוקדמים, לפני
שהצעת החוק הוגשה, כאשר החלו ההליכים המקובלים והוגשה ההצעה לשר
הבטחון, שר העבודה ושר האוצר, ישבנו עם אנשי שר הבטחון והועלתה
הבקודה של בפגעי פעולות איבה. אני טענתי שהדבר הזה ידוע לכולנו,
ואם הולכים לתיקון, צריך לקחת בחשבון שהתיקון הזה חל גם על בפגעי
פעולות איבה, וכולם ראו את זה כך.

בקריאה הראשונה של הצעת החוק דברתי
על הענין הזה. בעת הדיונים בוועדה, אנשי משרד הבטחון אמרו שהם
יודעים שההשלכה הישירה ישנה. לכן אינני רואה בזה נושא חדש. הממשלה
ידעה שזה בוגע גם לנפגעי פעולות איבה, ומשום-כך אנחנו צריכים להיזהר
עקביים בענין זה. אם היה ספק בדבר, הרי שכוונתה של הוועדה היתה
שזה ייכלל גם בחוק בפגעי פעולות איבה.

ש. ארבל-אלמוזליצ'קו:

בנוסף לכך, לא יתכן שחוק בפגעי פעולות איבה, אשר בהגנה מכל הזכויות של חוק חיילים שנספדו במערכה, ישאיר סדק כזה שבא משום-מה להפלות את אותה משפחה שקורה לה אסון. מצד אחד הם נהנים מחוק משפחות חיילים שנספדו במערכה, ואילו כאן יאמרו: לא, אנחנו מפנים אתכם לחוק אחר.

נקודה בוספת. בנושא של אלמן ואלמנה סגרנו את כל המעגל. והראיה, בחוק שירות המדינה תיקנו את חוק הקבע כדי לא להשאיר סדק לגבי הנושא הזה. לכן אינני מקבלת את טענתו של נציג האוצר, והוועדה מאשרת את הדבר הזה.

מ. גלס: אם הוא טוען שזה נושא פורמלי חדש, צריך להעבירו לוועדת הכנסת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצ'קו: הוועדה אינה רואה בזה נושא חדש בשום פנים ואופן. אם אתם רוצים, תכתבו בבקשה היום מכתב לוועדת הכנסת, ושהיא תתכנס מחר; כי אני לא אשאיר את החוק הזה מבלי שהוא יעבור את הקריאה השניה והשלישית.

מ. קרמר: כאשר הוועדה דגה בזה, הממשלה ראתה לנגד עיניה את מעט המקרים שדובר בהם.

מ. גלס: לפי סעיף 94 של תקנון הכנסת, אני חושב שיושב-ראש הוועדה צריכה להעביר את

הענין לוועדת הכנסת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצ'קו: אני לא אעשה את זה. תעשה הממשלה מה שהיא רוצה, אני עוברת על התקנון. לפי סעיף 94(א) של התקנון "... יושב-ראש ועדת הכנסת יעמידו כסעיף ראשון על סדר יומה בישיבתה הרגילה הראשונה לאחר מכן", שתתקיים רק ביום שלישי בשבוע הבא. זה איננו נושא חדש; ואם זה נושא חדש, יכלו לטעון את זה בתחילת הדיונים ולא עכשיו. הדבר אינו מובא לדיון, אלא לידיעת הוועדה בלבד.

החוק תם ונשלם. הוא נתקבל בוועדה, והיועצים המשפטיים הוסמכו להכינו לקריאה שניה ושלישית, מתוך הנחה שהתיקון הזה חל על חוק בפגעי פעולות איבה.

מ. קרמר: אבל זה חוק אחר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצ'קו: אם התעורר ספק, אני רוצה שיהיה ברור שהספק הזה יוסר. אם האוצר לא היה מספיק ער, אי-אפשר עכשיו לטעון טיעונים. יכולתם לטעון שזה נושא חדש, ואז הייתי מביאה את הענין להכרעת הוועדה.

הוועדה מחליטה להסיר את הספק שהיה לגבי האישור, ולכלול את הסעיף המתקן את הענין הזה של פעולות איבה לגבי אלמן ואלמנה.

אני מודה לכם. הישיבה בעולה.